

LVII.

Betænkning

over

- A. Forslag til Lov om Rettens Pleje.
- B. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.
- C. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke er Tvangsauktioner.
- D. Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m.
- E. Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen.
- F. Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 30. Marts 1916).

Til A. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Det Forslag til Lov om Rettens Pleje, som i indeværende Samling er forelagt for Landstinget, afviger paa et Hovedpunkt fra Loven om Rettens Pleje af 26. Marts 1909, en Lov, som vel er vedtaget, men endnu ikke er traadt i Kraft. Fra Loven af 1909 afviger nemlig det foreliggende Forslag deri, at det gennemfører fuldstændigt Anklageprincippet paa alle en Straffesags Stadier og drager to vigtige organisa-

toriske Konsekvenser heraf. Hertil hører for det første den fuldstændige Adskillelse mellem Dommermyndighed og Politimyndighed, hvilken nu efter Loven af 1909 udenfor Hovedstaden er en Undtagelse (Grundlovens §§ 71 og 74, nye Grundlovs §§ 69 og 72), for det andet Oprettelsen af en særlig Anklagemyndighed, som med Bistand af Politimyndighederne tager Forfølgningen af Forbrydelsen for Domstolene i sin Haand*). Dette er i Forhold til Loven af 1909 noget nyt, der særlig med-

*) I en af Landstingets Udvalg over et tidligere hermed stemmende Lovforslag fremkommen Betænkning den 29. Maj 1914 udtaltes der af en Del af de daværende Udvalgsmedlemmer om denne Forskel mellem Loven af 1909 og den senere foreslaaede Gennemførelse af Anklageprincippet følgende: Utvivlsomt

betegner denne Tilbagevenden til tidligere indtagne Standpunkter et betydeligt Fremskridt mod det dobbelte Maal, som i Strafferetsplejens Ordning maa være det ledende, paa den ene Side en retfærdig Behandling af en sigtet, men endnu ikke domfældt, paa den anden Side Samfundets Krav paa Retssikker-

fører Ændringer i 1ste og 4de Bog af Loven af 1909; men set i Forhold til tidligere Forhandlinger om en Reform af Retsplejen er det ikke noget nyt. An-

hed. Vel vilde det være en Ubillighed lige overfor Loven af 1909, om det miskendtes, at den med Hensyn til Maaden, hvorpaa den stiller den sigtede i en Straffesag, indeholder Fremskridt i Forhold til den nu gældende Ret. Efter nævnte Lov bortfalder det egentlig inkvisitoriske Forhør, og i Stedet træder en Afhørelse i den Forstand, som Anklageprincippet hjemler (Lovens § 748). Den sigtede udrustes allerede under de Domsforhandlingen forudgaaende Rets handlinger med Partsrettigheder, som Inkvisitionsprocessen, for hvilken den sigtede kun er Undersøgelsesgenstand, ikke Part, ikke kender (se Lovens §§ 714—716 og § 804 o. f.). Varetægtsfængsels Anvendelse er mere betinget og begrænset, end det kan være i Inkvisitionsprocessen (se Lovens §§ 763 og 773). Men paa Grund af den Omstændighed, at Anklager og Dommer efter Loven af 1909 indtil Domsbehandlingen i større Sager i Regelen er den samme Person, løbes der ved denne Lovs Ordning uundgaaeligt den Fare, enten at de nævnte Goder, som tilsiges den sigtede, bliver mere Skin end Virkelighed, eller at Retssikkerheden kommer til at lide ved Anklagerens Passivitet. Grænsen mellem det inkvisitoriske Forhør og Anklageprocessens Afhørelse, Betingelserne og Grænserne for Varetægtsfængsels Anvendelse, Omfanget af og Undtagelserne fra den sigtedes Partsrettigheder kan — som de anførte Bud i Loven af 1909 noksom viser — langt fra altid fastsættes ved aldeles bestemte Lovregler. Meget ofte beror det her paa et Skøn efter de foreliggende Omstændigheder. De Krav til Ugunst for den sigtede, som Anklageren ved Udøvelsen af dette Skøn finder sig berettiget og derfor ogsaa pligtig til som Anklager at gøre gældende, er det utænkeligt, at han selv som Dommer skulde underkende. Dommerkontrollen med Anklageren bliver da i slige Tilfælde intetsigende og den Ret, som er tilsagt, kun et Skin. Denne illusoriske Selvkontrol kan Dommeren kun slippe fra ved at være mindre nøjeregnende med sin Pligt som Anklager, saa at han undlader at foretage Skridt imod den sigtede, som han er berettiget og derfor i Virkeligheden

ogsaa pligtig at foretage. Men ved en saadan vidtgaende Hensyntagen til den sigtede lider Retssikkerheden, hvis Varetagelse ved Loven af 1909 saa at sige alene er lagt i hans Haand. Der gives da, saa snart den sigtede skal opfattes som Part og udrustes med Partsrettigheder, kun eet Middel til at naa til virkelig Ligevægt mellem de to Maal i Strafferetsplejen, Retfærdighed mod den sigtede og Retssikkerhedens Krav, nemlig den gennemførte Sondring mellem Anklager og den kontrollerende Dommer, derfor Udskillelse af Politimyndigheden fra Dommermyndigheden, og Organisation af en selvstændig Anklagemyndighed, i hvilken Politimesteren indrordnes som Led. Det er dette, som er sket ved det nu foreliggende Lovforslag i Overensstemmelse med alle ældre Forslag. Det er derved, at dette Lovforslag staaer saa betydelig højere end Loven af 1909 med Hensyn til en fyldestgørende Ordning af Strafferetsplejen. Dette miskendtes heller ikke af Landstinget, da det vedtog Forslagene af 1908 og 1909. Af de da stedfundne Forhandlinger fremgaar det, at man ikke ansaa Opgivelsen af Anklageprincippet for en Vinding, men som noget, man gik med til, fordi den saa længe forhaalede Reform af Retsplejen kun kunde naas paa Betingelse af dette og andre Afslag paa den fulde Gennemførelse af de ledende Grundsætninger. Man nøjedes da med Haabet om, at dette kun vilde være en Overgang, og at Udviklingen, særlig ved Bistand af det i Lovens § 1000 omtalte Udvalg, vilde føre til, at Manglerne ved Loven af 1909 blev afhjulpel. Man kunde yderligere slaa sig til Ro ved den Betragtning, at den Modsigelse, der ligger i at forene Anklager og Dommer i den samme Person, i alle Tilfælde, hvor Sagen fra Begyndelsen er rede og klar, navnlig paa Grund af en straks afgiven frivillig og troværdig Tilstaaelse, ikke vilde fremtræde paa en Retsfølelsen stødende eller Konflikt medførende Maade. Det er da kun i Overensstemmelse med Landstingets Opfattelse ved Vedtagelsen af Forslagene i 1908 og 1909, naar det nu foretrækker det foreliggende Forslag, for saa vidt angaar Ordningen af Strafferetsplejen.

klageprincippet med de nævnte organisatoriske Konsekvenser er tværtimod hævdet baade i den ældre og i den senere Kommissions Forslag (Kommissionerne af 1868 og 1892). Det har været optaget i alle de Forslag til Retsplejens Reform, som indtil Samlingen 1906—07 har været fremsatte for Rigsdagen, og har her vundet Tilslutning i de Vedtagelser, der indtil nævnte Tidspunkt har fundet Sted fra begge Tings Side. Naar disse Lovforslag strandede uden at blive til Lov, var Grunden ikke Uenighed med Hensyn til Anklageprincippet og dets nævnte Konsekvenser, men den nu udjævnede Uenighed med Hensyn til Nævningernes Udtagelse. Det var først i det Forslag, der fremkom i Samlingen 1906—07. at Princippet og de nævnte Konsekvenser opgaves, saa man i Vedtagelserne af 1908 og 1909 lod sig nøje med at reformere Strafferetsplejen indenfor snævrere Grænser. Det foreliggende Forslag vender saaledes for saa vidt tilbage til, hvad der lige til Vedtagelserne i 1908 havde været begge Tings Standpunkt. — En videre Følge af Gennemførelsen af Anklageprincippet er denne, at Tallet af By- og Herredsretskredsene har maattet begrænses en Del (til 88), medens der samtidig er oprettet et Antal særlige Politikredse (65).

Bortset fra denne Hovedafvigelse fra Loven af 1909 opretholder i øvrigt det foreliggende Lovforslag i Realiteten i alt væsentligt, hvad der allerede indeholdtes i hin Lov. Dette gælder særlig om den vigtige Del af Lovforslagets 1ste Bog, der handler om Nævningernes Udtagelse. I Mod sætning til tidligere Forslag godkendte Loven af 1909 det Princip, at Dannelsen af Grundlisten for Nævningers Udtagelse skulde ske ved en Kommission, ikke ved Folkevalg (Kommunevalg). Paa dette Princip har der under denne Sags Forhandling gennem Tiderne fra Landstingets Side altid været lagt den største Vægt, fordi Nævningernes Udtagelse kun derved betrygges mod at ske efter politiske Hensyn og mod deraf flydende Forvanskning af den Tanke, hvorpaa Nævningeinstitutionen hviler. Ved Lovforslaget, som det nu foreligger, er denne Regel fra Loven af 1909 opretholdt. Landstinget hilser denne Ordning med Glæde, idet derved en af de tidligere Anstødsstene for denne Sags endelige Ordning nu tør antages at være ryddet af Vejen. Den Ændring med Hensyn til Kommissionens Sammensætning, at Formanden for Landsretten er traadt i Stedet for Amtmanden, henholdsvis Overpræsidenten, forandrer intet væsentligt her i

for Loven af 26. Marts 1909. Dertil kommer, at der i Løbet af de Aar, i hvilke denne Lov kun har haft en Skintilværelse, har gjort sig en stærk Mistænning gældende hos Dommere lige overfor den Stilling, Loven tillægger dem i Straffesager, at være samtidig Anklager og Dommer. Et kraftigt Udtryk har denne Mistænning givet sig i den Henvendelse, som Udvalget har modtaget fra Formændene i Rigets kollegiale Retter: Højesteret, Overretterne i København og Viborg, Kriminal- og Politiretten samt Sø- og Handelsretten i København. Næst at udtale, at der efter Retternes Formening trænges til en grundig og hurtig Reform af vor Retspleje, erklærer Formændene for disse Retter — hvad der i denne Forbindelse har særlig Betydning — „at det Rigsdagen for Tiden forelagte Forslag til en Reform utvivlsomt fortjener

Fortrinet fremfor den ved Loven af 26. Marts 1909 truffne Ordning saavel ved dets Bestemmelser om Adskillelsen af Domsmagten fra Administrationen som ved dets Bestemmelser om Indførelsen af en fast Anklagemagt“. I Overensstemmelse hermed har endvidere Bestyrelsen for Underretsdommerforeningen i Skrivelse af 23. Maj 1914 udtalt, „at det Rigsdagen forelagte og af Folketinget vedtagne Forslag til Retsreform med dets Indførelse af Anklageprincippet i den kriminelle Retspleje og dets gennemførte Adskillelse af den administrative og dømmende Myndighed maa anses for et væsentligt og meget betydeligt Fremskridt fra den tidligere vedtagne Lov om Rettens Pleje af 1909, og man maa i høj Grad anbefale, at Sagen søges gennemført i indeværende Rigsdagssamling“.

Forandringen maa snarest anses for principrigtigere og derfor som en Forbedring.

Et andet vigtigt Punkt, som Lovforslaget har tilfælles med Loven af 1909, er det Afslag i en Del af Mundtlighedsprincippets Gennemførelse, som ligger i den ret store Begrænsning af Bevisumiddelbarheden, der finder Sted saavel i borgerlige Sager som i Straffesager udenfor Nævningesager. Denne Begrænsning indførtes i Loven af 1909 og er senere fastholdt. At det er berettiget at tage visse Hensyn ved Bestemmelsen af det Omfang, hvori Mundtligheden bør gennemføres, anerkender Grundloven („saasnaert og saa vidt som muligt“). Der kan med Føje herved tages Hensyn til den tilvante og mindre bekostelige Ordning. En Udvidelse af Umiddelbarhedsprincippet kan, naar Forholdene maatte gøre det ønskeligt, og det maatte være stemmende med Tidens Krav, senere gennemføres. Et Hjælpemiddel dertil ligger i Lovforslagets § 1023 (Loven af 1909 § 1000), der indretter en staaende Institution med den Opgave at drøfte de Ændringer i og Tilføjelser til den gældende Lov, som der ved Lovens Anvendelse maatte vise sig Trang til. Herved er der givet betydningsfuld Plads for Udviklingens Lov.

I alle de nævnte Hovedpunkter frembyder det foreliggende Lovforslag saaledes en fyldestgørende Ordning af denne vigtige Sag.

Af de Afvigelser fra Ordningen af Nævningernes Udtagelse, som fandt Udtryk i Landstingets Betænkning af 1914, er der kun to, der har principiel Betydning; men begge disse kan Udvalget bifalde. Den ene er den alt omtalte Ombytning af Amtmanden (Overpræsidenten) med Formanden for Landsretten. Den anden er den i Lovforslagets § 85 foreslaaede Udskydelsesret ved Udtagelse af Nævninger for det enkelte Ting. Betænkningen af 1914 fandt det ikke nødvendigt at bibeholde denne Udskydelsesret. Men da det kan tjene til yderligere Betryggelse mod mulig Partiskhed, har Udvalget ogsaa kunnet bifalde denne Bestemmelse.

Nogle af Udvalgets Medlemmer mener at den, der en Gang er endelig frifundet under en Straffesag, ikke — bortset fra de Tilfælde, hvor Misligheder maatte have fundet Sted (§ 976, Nr. 2) — paa ny bør underkastes det store Onde, som en Straffeforfølgning er, medmindre der foreligger aldeles klart Bevis for hans Skyld. Disse Medlemmer mener derfor, at Bestemmelsen i § 976, Nr. 1, gaar for vidt i Retning af at indrømme Genoptagelse til Ugunst for den sigtede og kunde i og for sig meget ønske Bestemmelsen stærkere begrænset, overensstemmende med, hvad der er Tilfældet i næsten alle fremmede Lovgivninger. Men da der i øvrigt ikke er stillet Ændringsforslag til Lovforslaget, har de nævnte Medlemmer dog ikke anset det rigtigt nu at foreslaa Ændringer med Hensyn til dette Punkt.

I Samlingen 1913—14 blev der af det daværende Landstingsudvalg stillet en Række Ændringsforslag af sekundær Art om Forandringer i de enkelte Paragraffer. Det store Flertal af disse Ændringsforslag er taget uforandret til Følge i det nu af Folketinget vedtagne Lovforslag, medens Folketinget i enkelte andre har rettet nogle indløbne Ukorrektheder. Kun en af Folketingets Ændringer har noget større Betydning, nemlig den, som berører Lovforslagets § 17, 2det Stykke. Men ogsaa denne har hovedsagelig formel Betydning og giver ingen Anledning til Uenighed.

Særlig Omtale fortjener det Tilbehør til Lovforslagets Paragraffer, som indeholdes dels i Tavlen over By- og Herredsretskredsene, dels i Tavlen over Politikredsene. Begge Tavlerne er Dele af Lovforslaget, se henholdsvis Forslagets § 12 og § 109, dog med Adgang til at forandre de paagældende Kredses Omraade ved kgl. Anordning.

De Forhandlinger om By- og Herredsretskredsenes Antal og Grænser, som førtes først i 1913—14 og derefter i 1915—16, har ført til, at Tallet i det foreliggende Lovforslag er sat til 88, hvilket Tal ikke uden særlig Lov kan forøges, se den tidligere omtalte Ændring i § 17, 2det Stykke. Grænserne for

disse Retskredse er i det foreliggende Lovforslag undergaaet to Forandringer i Forhold til det af Regeringen foreslaaede. Den ene gaar ud paa, at Delingen af Hjørring og Børglum i to Retskredse af Folketinget er opgivet, i Overensstemmelse med Tanken i § 17, 2det Stykke. Tallet er dog blevet det samme derved, at de to Kredse 59 og 60 er kommet i Stedet for den tidligere ene Kreds 59. Mod denne Ændring er der fra Udvalgets Side intet at erindre. Den anden Ændring gaar ud paa, at Hids Herred, der var foreslaaet forenet med Lysgaard Herred, er foreslaaet forenet med Silkeborg Købstad og Birk. Som de trykte Bilag (Nr. 5 og 6) viser, har Spørgsmaalet om den rette Plads for Hids Kreds givet Anledning til megen Uenighed. To Medlemmer af Udvalget, Jørgen Berthelsen og Hans Jensen, har særlig taget Ordet for at vende tilbage til det oprindelige Forslag. Der frembyder sig dog en Løsning af Sagen, der synes at kunne tilfredsstille de delte Meninger, nemlig ved Omlægning af Grænsen for nogle Sogne, der hører til Hids Herred. Under disse Omstændigheder har de nævnte to Medlemmer af Udvalget ikke fastholdt deres Ændringsforslag i nævnte Henseende, i det Haab, at en saadan Forandring i Retskredsenes Omraade maatte kunne opnaas. En saadan Ændring kræver ikke Lov, men kan iværksættes ved kgl. Anordning. Udvalget forudsætter, at det vil blive gjort til Genstand for omhyggelig Overvejelse, om en saadan Grænseændring kan gennemføres uden at volde praktiske Ulemper.

Flere andre Ændringer i selve Tavlen har allerede tidligere været paa Tale, men uden at dette har ført til noget Resultat. Udvalget finder ikke tilstrækkelig Grund til nu at forandre sin Opfattelse. Det gælder saaledes med Hensyn til Opretholdelse af Holsteinborg Birk som selvstændig Retskreds, om de fornyede Andragender, som Odense Byraad har tilsendt Udvalget, og om visse større Omlægninger, som antydes med Hensyn til Gjørding-Malt Herredskreds (Vejen). Om mindre Forandringer

i Retskredsenes Omraade, hvorom der er andraget med Hensyn til Ning Herred i Forhold til Hads Herred (Odder), og hvortil endelig ogsaa Spørgsmaalene vedrørende Odense og Gjørding-Malt Herreder hører, kan det forudsættes, at disse Spørgsmaal vil blive gjort til Genstand for fornøden Overvejelse ved Udfærdigelsen af den kgl. Anordning, hvortil herhen hørende Spørgsmaals Afgørelse er henvist.

Udenfor den med Hensyn til By- og Herredsretskredsenes Tavle trufne Lovordning staar alt, hvad der angaar Tingstedernes Bestemmelse. Ændringer i saa Henseende er ved Lovforslagets § 19 med visse nærmere Forpligtelser henviste til i sin Helhed at afgøres ved kgl. Anordning, henholdsvis af Justitsministeren, baade hvad angaar Hovedtingsteder, Bitingsteder og Afdelinger af Retternes Embedskontor. Det følger heraf, at den Orden, hvori paa Tavlen flere Stedsangivelser findes angivet for den enkelte Retskreds' Vedkommende, ikke medfører nogen Begrænsning i den kgl. Anordnings Frihed til at bestemme, hvor en Retskreds' Hovedtingsted lægges. En saadan Indskrænkning i den kgl. Anordnings Frihed følger saaledes heller ikke af den Omordning af Stedsangivelserne i Tavlen Nr. 16, ved hvilken ifølge en af Folketinget vedtagen Ændring Skelskør har faaet Plads foran Korsør. Den stedfundne Forandring i Stedsangivelsen har givet Anledning til en Henvendelse til Udvalget fra Korsør Byraad, hvori vægtige Hensyn til den Betydning, Korsør Købstad har fremfor Skelskør ved de hyp-pige, ofte hastende judicielle Akter særlig i forefaldende Søsager o. l., fremhæves (se Bilag 8). Udvalget har den samme Opfattelse, at det vilde medføre mange Ulemper, om Hovedtingstedet henlagdes til Skelskør fremfor Korsør. Udvalget henleder den afgørende Myndigheds særlige Opmærksomhed herpaa.

Med Hensyn til andre Henvendelser om Tingstedernes Plads henledes i øvrigt Opmærksomheden paa Andragendet om Hovedtingstedets Flytning fra Holsted til

Vejen, om eventuelle Bitingsteder i Odense By og om Bitingsted i Holsteinborg Birk. I sidstnævnte Henseende bemærkes, at et Bitingsteds Oprettelse i dette Birk ifølge § 19, 1ste Stykke, skal finde Sted, naar — som det kan forudses — Tingstedet for dette i Tavlens Nr. 16 indlemmede Birk ikke bliver i dette Birk.

Med Hensyn til Tavlen over Politikredsene sætter de i 1913—14 og 1915—16 stedfundne Forhandlinger ligesom Lovforslaget Tallet til 65. Med Hensyn til Politikredsenes almindelige Omraade er der af Folketinget kun foretaget een Ændring, nemlig svarende til den, der er foretaget med Hensyn til Hids Herreds Plads i Retskredsene. Under Hensyn til, hvad der om den tilsvarende Retskreds ovenfor er bemærket, bliver der heller ikke ved den tilsvarende Politikreds Omraade Spørgsmaal om nogen Lovændring. Det henstilles til Overvejelse, hvorvidt en tilsvarende mindre Forandring af Grænsen er praktisk med Hensyn til Politikredsen (§ 109) som med Hensyn til Retskredsen (§ 12).

Ved Forhandlingerne i Landstingsudvalget 1914 stillede nogle Medlemmer af det daværende Udvalg et principalt Forslag om Førgelse af Politikredsenes Tal til 78 samt en Bestemmelse om, at for saa vidt der findes en Købstad i Politikredsen, skal Politimesteren have Hovedkontor i denne. I Overensstemmelse hermed har et Medlem, Oluf Jensen, af det nuværende Landstingsudvalg rejst Spørgsmaal om at genoptage disse Forslag med Hensyn til Politikredsenes Tal og eventuelle Hovedkontor. Det paagældende Medlem finder yderligere Lovforslagets Bestemmelser i § 109, 1ste Stykke, i flere andre Henseender ufyldstgørende og finder de Mangler, han paaanker, ikke tilstrækkelig afhjulpne ved de i Justitsministeriets Skrivelse af 30. April 1914 (Stykkerne S. 35) meddelte Oplysninger. Senere udførligere Oplysninger i saa Henseende foreligger ikke. Dette Medlem af Udvalget tillægger en mere gennemgribende Ordning af Politivæsenets Ordning dels i Almindelighed dels med Hensyn til dets Betydning

for den nye Retspleje en saadan Vægt, at han ikke mener at kunne forsvare at undlade at fremdrage dette. Men da det bebudes, at der, saa snart Forholdene tillader det, vil blive nedsat en Kommission herom, og en Fremdragelse af enkelte Punkter ikke vil kunne blive fyldstgørende, stiller han ikke nu herhenhørende Ændringsforslag, men forbeholder sig, naar Lovforslaget kommer til anden Behandling, at fremstille de Mangler, han i saa Henseende forefinder, hvilke han saa haaber i den bebudede Kommission vil blive drøftet i deres hele Omfang.

Udenfor de til Bestemmelserne i Lovforslaget om Rettens Pleje hørende Punkter har der paa given Anledning fundet Samraad Sted med Justitsministeren om forskellige Anliggender, som i øvrigt har Betydning for dette Lovforslag.

Et Udvalg af Sagførerforeningen har forebragt Udvalget forskellige Oplysninger angaaende Retsbetjentfuldmægtigenes private Praxis og udtalt Ønsket om en Lovordning med Hensyn til dette Forhold. I saa Henseende har Udvalget med Tilfredshed erfaret, at der, saa snart Forholdene tillader det, vil blive nedsat en Kommission til Ordning af dette Forhold i sin Helhed.

Fra „Dansk Politiforening“ er ved Bestyrelsen forebragt Ønsket om en omfattende Ordning af Politivæsenet ved en Kommission. Det meddeltes, at Nedsættelse af en saadan Kommission er lovet og vil finde Sted, saa snart Forholdene tillader det. Det vil blive taget under Overvejelse, om det kan fremme Sagen, hvis denne og den foran omtalte Kommission forenes til en fælles Kommission.

Private Sagførere har rejst Spørgsmaal om Sagføreres Ret til at have Kontor mere end eet Sted, særlig under de nye Forhold, som en Lov om Rettens Pleje vil medføre. En Skrivelse af 21. d. M. fra Justitsministeren (Bilag 1) besvarer Sagen for den gældende Rets Vedkommende. Det vil blive overvejet, hvorledes Sagen herefter stiller sig eller eventuelt kunde ændres ved en ny Lov (se §§ 126 og 130).

I Anledning af en Henvendelse fra 5 Politiassistenter om Adgang til Ansættelse i Embede som Politimester efter Retsplejereformen er det meddelt, at Lovforslaget ikke aabner Adgang hertil for nogen, som ikke er i Besiddelse af de lovbestemte Betingelser (§ 109, 2det Stykke).

I Henhold til det ovenfor bemærkede indstiller Udvalget Forslaget til Lov om Rettens Pleje til uforandret Vedtagelse, idet dog Medlem af Udvalget *Oluf Jensen* ikke kan stemme for Forslaget, men ved dets anden Behandling forbeholder sig nærmere at motivere sin Stilling til samme.

Til B. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

I det paa Grundlag af Forhandlingerne 1913—14 fremsatte Lovforslag er der af Folketinget vedtaget dels to Ændringer i Lovforslagets Paragraffer, dels nogle Ændringer i de dertil knyttede Tavler. I § 5 er der foretaget en til Ændringen i Lovforslaget om Retsplejens Ordning § 17 svarende Ændring, til hvilken Udvalget, som paa sit Sted omtalt, har sluttet sig. Dernæst er i § 9 Bestemmelsen om en 3die lavere Lønningsklasse for Politimestre fjernet. Herimod har Udvalget intet at erindre. Hvad Tavlerne angaar, er Tavlen for Politimestre som Følge heraf undergaaet den Forandring, at de 9 før til Politimestre af 3die Lønningsklasse henførte er overflyttede til 2den Lønningsklasse (Tavle D). I Tavlen for Dommere er der for at tilvejebringe et mere ligeligt Forhold sket den Ændring, at Tallet af Dommere i 1ste Lønningsklasse er gaaet ned fra 57 til 51, medens Tallet for Dommere af 2den Lønningsklasse er steget fra 41 til 48. Den større, paa Retskredsnes Folketal hvilende Ligelighed giver ikke Anledning til Bemærkninger. Kun ligger det i Forholdets Natur, at betydeligere Forskydninger i Folketallet kan foranledige Ændringer i Førstefordelingen ved en-

kelte Lovforandringer. Ad administrativ Vej kan saadan Ændring ikke foretages.

Et Ønske, udtalt af Underdommerforeningen om en Ændring i Sæmmensætningen af det ved § 20 indrettede Raad (de 5 Retsformænd) har ikke fundet Tilslutning hos Udvalget.

Lovforslaget indstilles til uforandret Vedtagelse.

Til C. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke er Tvangsauktioner.

Lovforslaget indstilles til uforandret Vedtagelse.

Til D. Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m.

Heller ikke med Hensyn til dette Lovforslag er der foretaget Ændringer i det Forslag, som med ganske uvæsentlige Ændringer er fremgaaet af Forhandlingerne i 1913—14.

Lovforslaget indstilles til uforandret Vedtagelse.

Til E. Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen.

I det af Forhandlingerne 1913—14 fremgaaede, i 1915 fremsatte Lovforslag er der af Folketinget indført en Ændring i § 3, der gaar ud paa, at Københavns Kommune godtgør Statskassen Halvdelen af den Løn, som udredes til de 9 Politifuldmægtige, som er til Hjælp for Politidirektøren ved Paatale af Straffesager, se Forslag om Rettens Pleje § 108, 2det Stykke. Det hertil for Københavns Kommunes Vedkommende medgaaende Beløb udgør 13,500 Kr. Udvalget kan tiltræde dette Forslag. Det bliver i øvrigt efter Forslaget om Rettens Pleje § 108, 1ste Stykke, staaende ved Magt, at det forbeholdes at underkaste Bestemmelserne om Statens Tilskud til Københavns Politi et Gennemsyn.

Lovforslaget indstilles til uændret Vedtagelse.

Til F. Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.

Det ifølge tidligere Forhandlinger beregnede Beløb af 250,000 Kr. til de i Lovforslaget nævnte Byggeforetagender er af Regeringen i det i 1915 fremsatte Lovforslag foreslaaet og af Folketinget vedtaget forhøjet til 300,000 Kr. under Hensyn til de forhøjede Priser paa Byggematerialier og Stigningen i Arbejds løn. Udvalget tiltæder dette.

I Landstingsudvalgets Betænkning i 1914 henledes Regeringens Opmærksomhed paa, at et Beløb til Lokaler for Vestre Landsret og til fornøden Montering af samtlige der omtalte Retslokaler og Kontorer vilde kræves. Et særligt Lovforslag

herom er ikke blevet fremsat, men i Beregningen af de med Retsplejens Omordning forbundne Udgifter en Gang for alle er et fornødent Beløb i saa Henseende nu opført i Folketingets Overslag og vil i sin Tid komme i tilbørlig Betragtning.

Det foreliggende Lovforslag indstilles, ligesom de forannævnte, til uændret Vedtagelse.

En Opgørelse af samtlige Udgifter, dels en Gang for alle, dels den aarlige Merudgift, som hidrører fra Omordningen af Rettens Pleje, skal til Slutning fremsættes (se næste Side). Det nærmere fremgaar af, hvad der paa forskellige Steder er beregnet.

Jørgen Berthelsen.

Deuntzer.

Døcker.

Falbe Hansen.

Godskesen.

Goos,

N. Hansen.

Hey.

Hans Jensen.

Formand og Ordfører.

Harald Jensen.

Oluf Jensen.

Carl Madsen.

Nygart.

Poul Rasmusen,

Sonne.

Sekretær.

Aarlig Merudgift.

Regeringens Overslag 1914	1,230,200 Kr.
÷	170,000 —
	<u>1,060,200 Kr.</u>

Landstingets Udvalgs Betænkning.....	1 304,800 Kr.
÷	170,000 —
	<u>1,134,800 Kr.</u>

Forskellen skyldes væsentlig Forhøjelse af Udgiften paa Kontoen: Lønning og Kontorhold.

Folketingets Udvalgs Overslag nu	1,340,950 Kr.
÷	170,000 —
	<u>1,170,950 Kr.</u>

I Sammenligning med Landstingsudvalgets Overslag er Lønningerne til Dommere og Politimestre forøgede med 9,650 Kr., Kontorhold med 40,000 Kr. Derimod fremkommer en Nedsættelse paa 13,500 Kr. som Følge af det af Folketinget vedtagne Ændringsforslag til Lovforslaget om Udgifterne i Strafferetsplejen, § 3, hvorefter Statskassen faar Halvdelen af de Udgifter, som medgaar til Lønning af de i § 108, 2det Stykke, nævnte Fuldmægtige, refunderet af Københavns Kommune.

Udgift en Gang for alle.

Regeringens Overslag 1914.....	1 231,430 Kr.
+ Rigsdagsbygningen	<u>1,000,000 —</u>

Landstingets Udvalgs Betænkning Samme Beløb, (se Betænkningen 1914 Pag. 7). men Udvalget henleder Opmærksomheden paa Ministeriets Udtalelse, at der ud over de i Lovforslaget omtalte Udgifter vil kræves Bevilling af et Beløb til Tilvejebringelse af Lokaler for Vestre Landsret og til Montering af samtlige de her omtalte Retslokaler og Kontorer, og at Ministeriet forbeholder sig senere at fremsætte Forslag herom.

Regeringens Overslag nu	1,231,430 Kr.
(efter Folketingsudvalgets Betænkning.)	+ Rigsdagsbygningen
	1,000,000 —
	bortset fra de Besparelser, som Fritagelse af Lejeudgifter m. m. medfører + Byggeudgifter i Viborg samt Montering af Lokaler, der sættes til
	500,000 —
	+ Forhøjelse paa Grund af Materialprisernes Stigning ..
	50,000 —
	<u>I alt... 2 781,430 Kr.</u>

Bilag.

1.

Justitsministeriet.

København, den 21. Marts 1916.

Paa dertil given Foranledning skal man meddele, at Bestemmelserne i § 8 i Lov om Adgang til Sagførervirksomhed, af 26. Maj 1868, jfr. ogsaa Lovens § 10 in fine, efter Justitsministeriets Formening medfører, at Underretssagførere ikke har Ret til at have Kontor mere end eet Sted. De paagældende Sagførere er saaledes udelukkede fra baade at have flere Kontorer i samme Jurisdiktion og at have et Kontor i flere Jurisdiktioner. Derimod er de berettigede til at indfinde sig til opgivne Tider paa Steder udenfor deres Kontor for dør at modtage Kunder og yde Assistance.

Zahle.

V. Topsøe-Jensen.

Til Landstingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Rettens Pleje.

2.

Foreningen af Underretsdommere.

3. Marts 1916.

Ved Lønningsloven indføres et Nævn til at skønne over, hvorvidt Underretsbetjentene kan have Adgang til et Bierhverv, men synes Sættningen af dette Nævn at burde ændres saaledes, at det tiltrædes af 1 eller 2 Repræsentanter for Underretsdømmerne udenfor København.

Den københavnske Underret er repræsenteret, og det synes da naturligt, at ogsaa Underretsdommere udenfor København, hvis Embeder for en stor Del er mere omfattende end en københavnsk Byretsdommers, repræsenteres, særlig ogsaa da disse tidt burde være mere bekendte med, hvorvidt en saadan Tilladelse kan gives uden Skade for Embedets Styrelse.

P. B. V.

O. Neumann,
p. t. Formand.

Risom,
p. t. Næstformand.

Justitsministeriet.

3.

Til Regering og Rigsdag.

Foranlediget ved Meddelelser i Pressen om, at der er Udsigt til Retsreformens Vedtagelse i indeværende Rigsdagssamling, tillader vi undertegnede Politiassistenter i Aarhus, Randers, Horsens, Vejle og i Hellerup, der alle er eksaminati juris, os at ansøge den høje Regering og Rigsdag om, at der maa blive givet os Adgang til at komme i Betragtning ved Besættelse af Politimesterembeder efter den nye Retsreform.

Vi tillader os at begrunde vort Andragende med, at vi i mange Aar har virket i det offentlige Interesse som Politiassistenter med en Politistyrke under os, at vi tidligere har haft Ansættelse som Retsbetjentfuldmægtige eller som Sagførere, og at vi efter vor mangeaarige Virksomhed som overordnede Politimænd har indhøstet saamegen Erfaring og Dygtighed, at vi maa anses som kvalificerede til Bestridelse af Embederne som Politimestre efter Retsreformen.

Aarhus, Randers, Horsens, Vejle, Hellerup, Februar 1916.

Allerærbødigst

(Underskrifter).

4.

Dansk Politiforening.

3. Marts 1916.

Til Landstinget.

Dansk Politiforening, der omfatter Landets Politifunktionærer og Arrestforvarere i og udenfor Hovedstaden, tillader sig herved at ansøge om, at fjerde Afsnit om Politimyndigheden i Forslag til Lov om Rettens Pleje maa udgaa og blive henvist til en særlig Lov.

— — — — Den 22. November f. A. indgav vi til Justitsministeriet et Andragende om Nedsættelse af en Kommission eller et Udvalg, hvori Repræsentanter, valgte af Foreningen, ogsaa fik Sæde, til at fremkomme med Forslag til Lov om Politiets Ordning. Saavel Justitsminister Zahle som Departementschef Schrøder udtalte ved den Lejlighed, at Forholdene for Politifunktionærerne og Arrestforvarerne var uklare, navnlig med Hensyn til Lønningsforholdene og Sammenblanding af Stats- og kommunale Opgaver. De indsaa derfor Nødvendigheden af og vilde støtte Andragendet om, at der blev nedsat en Kommission til at klare Forholdene og til at fremkomme med Forslag. Adskillige Rigsdagsmænd har udtalt sig i samme Retning.

At Samarbejdet mellem Statspolitiet, det kommunale Politi, Chefen for Statspolitiet og Politimestrene alt i alt ikke har været godt eller er godt er en Kendsgerning, som ogsaa vides i Justitsministeriet, og den Omstændighed, at Statspolitiet kan forøges indtil 200 Mand, og at der ansættes en Politispektor i Statspolitiet, vil sikkert kun bidrage til at forværre Forholdene til Skade for Tjenerne og for Politiet i sin Helhed. Endelig mener vi, at det i Lighed, hvad der er Tilfældet baade i England, Frankrig og til Dels ogsaa i Tyskland, burde muliggøres dygtige Folk indenfor Politietaten ogsaa uden juridisk Eksamen at kunne tjene sig op til at blive Politimester.

Vi formener derfor, at hverken Lovgivningsmagten, Befolkningen eller Politiet kan være tjente med en yderligere Tilsidesættelse og Forbigaaen af vore i mange Aar fremsatte Ønsker

(Underskrifter.)

5.

Hids Herred.

Til Landstingets Udvalg angaaende Reteplejeloven.

Da Retsplejeloven for 2 Aar siden fremførtes til Behandling i Landstinget, var den af Folketinget vedtagne Retskredsinddeling saaledes, at Lysgaard og Hids Herred henlagdes til Silkeborg.

 ----- Landstingets Udvalg tilbagedførte Lysgaard og Hids Herreders Domicil til Kellerup -----; at ogsaa Justitsministeren har anset den skete Tilbageførelse retfærdig, tør maaske udledes deraf, at da Retsplejeloven i Aar igen forelagdes Folketinget, var det med den samlede Jurisdiktions Forbliven i Kellerup.

----- Folketinget har atter fundet Anledning til om ikke helt at fratage Kellerup sin Jurisdiktion, saa dog at henlægge en Del deraf, nemlig Hids Herred, under Silkeborg Birk -----

Naar ----- det erindres, at Afstanden mellem Kellerup og Silkeborg kun er 15 km, og at de mod Kellerup liggende Sogne af Hids Herred dels har kortere, dels lige langt og andre kun 1 à 2 km længere hertil end til Silkeborg, vil man se, at det for Beboerne har saare lidt Betydning, at en Omlægning sker; det kan i alt Fald kun have særlig Interesse for de Sogne, der direkte grænser til Silkeborg.

----- Det er vort Haab, -----
 ----- at Herredet, der i umindelige Tider har været et Hele, ogsaa i Fremtiden maa vedblive at være det.

Dertil bør dog føjes, at vi, om det synes bedst foreneligt med Ret og Skel, paa Forhaand kan tænke os at give Afkald paa de Sogne, som ligger ind til Silkeborg, og som er Svostrup, Gødval-Balle og Funder.

Hørup Sogneraad, Kellerup, den 9. Marts 1916.

David Christensen.

----- Idet man herfra i det hele kan tiltræde, hvad Sogneraadet i sin foranstaaende Skrivelse har anført, vedlægges Genpart af Skrivelse herfra af 11. December 1909, til hvilken Skrivelse man i øvrigt skal tillade sig at henvise.

Lysgaard m. fl. Herreders Kontor i Kellerup d. u. s.

Bülow.

----- Viborg Amtsråd kan ganske slutte sig til, hvad der foran er udtalt af Hørup Sogneraad og Herredsfogeden i Lysgaard m. fl. Herreder, og maa indtrængende anbefale, at der tages Hensyn til Sogneraadets Andragende.

Viborg Stiftamt, den 10. Marts 1916.

Howard Grøn.

Underbilag.**Lysgaard m. fl. Herreders Skrivelse af 11. December 1909 til Viborg Stiftamt.**

Beboerne i Hids Herred har kun fra $\frac{2}{3}$ til $2\frac{1}{3}$ Mil til Herredskontoret i Kellerup, medens de, saafremt Omlægningen bragtes til Udførelse, vilde faa fra $\frac{1}{8}$ til $2\frac{2}{3}$ Mil til Retskontoret i Silkeborg, og hertil kan føjes, at langt den største Del af Krage-lund Sogn, den største Sel af Serup Sogn, en meget stor Del af Lemming Sogn samt Dele af Svostrup Sogn og Sinding Sogne ligger nærmere Kellerup end Silkeborg. Gennemgaaende kan det saaledes ikke siges, at der for Hids Herreds Beboere vilde opnaas nogen Afstandsformindskelse af nogen som helst Betydning. Vejforholdene for Hids Herred til Kellerup er overalt gode, -----

Det kan vistnok siges, at der neppe indfinder sig 3 Personer daglig fra Hids Herred i Ærinde til Herredskontoret eller Tingstedet. Men heraf, og naar erindres de gode Vejforbindelser, Nutidens bekvemme Befordringsmidler og de i det hele korte Afstande, fremgaar, at hele Spørgsmalet er ganske uden praktisk Betydning for den enkelte Mand. Det er jo kun de færreste, som overhovedet nogen Sinde faar Ærinde til Herredskontor eller Tingsted, og det er kun faa, som ofte faar saadant Ærinde.

At Kellerup, som Kortet viser, ligger ganske centralt i Jurisdiktionen med fortrinlig Vejforbindelse til alle Sider, saaledes at der neppe findes nogen Jurisdiktion, for hvis Beboere Herredskontor og Tingsted ligger saa bekvemt som i nærværende, er fremhævet i tidligere Erklæringer herfra.

Efter det anførte -----

ses der ikke at være Trang for eller at være rimelig Grund til Iværksættelse af nogen som helst Jurisdiktionsomlæggelse, som derfor maa fraaaedes.

6.

Hids Herred.

Til Landstingsudvalget for Retsreformen.

Underskrevne Sogneraad for Kommunerne i Hids Herred finder Anledning til at meddele det ærede Udvalg, at de Ønsker, som næredes om Herredets Inddragelse under Silkeborg Købstads Jurisdiktion, saavel da der i November 1909 blev indgivet Andragende derom som ved senere Henvendelser til Regering og Rigsdag, sidst af 27. April 1914, fremdeles er til Stede, ligesom de Grunde for Inddragelsen, der tidligere er blevet fremdraget til Støtte for Andragendet, fremdeles er gældende.

Man beder derfor det ærede Udvalg om ved Behandlingen af dette Jurisdiktionsspørgsmaal om muligt at lade Herredets Beboeres Tarv være det afgørende og tiltræde Lovforslagets Affattelse om Inddragelsen under Silkeborg.

For Gødvad-Balle Sogneraad den 11. Marts 1916.

P. S. V.

H. Skau,

Formand.

Svastrup Sogneraad den 11. Marts 1916.

P. S. V.

S. D. Kristensen,

Formand.

For Serup Lemming Sogneraad den 11. Marts 1916.

P. S. V.

Niels Jensen,

Formand.

For Sejling Sending Sogneraad den 11. Marts 1916.

P. S. V.

M. Mikkelsen,

Formand.

Kan tiltrædes, dog med dette Forbehold, at den nordre Del af Kommunen, Byerne Frederiksdal, Stenholt og Kristianshøj, ønsker at forblive ved Tingstedet i Kallerup.

Kragelund Sogneraad den 12. Marts 1916.

P. S. V.

J. Jensen,

Formand.

Ovenstaaende Andragende kan fuldt ud tiltrædes.

Engesvang Sogneraad den 12. Marts 1916.

P. S. V.

Niels P. Møller.

Ovenstaaende Andragende kan fuldt ud tiltrædes.

Funder Sogneraad den 12. Marts 1916.

P. S. V.

Mads Madsen,

Formand.

Silkeborg Byraad har vedtaget — ligesom hidtil — at tiltræde foranstaaende Andragende om Hids Herreds Indlemmelse under Silkeborg Købstads Retskreds.

Silkeborg Byraad den 12. Marts 1916.

Paa Byraadets Vegne.

Hejde Jørgensen,

Formand.

7.

Odense.

Andragendet har væsentlig samme Indhold som det i Landstingsudvalgets Betænkning af 29. Maj 1914, Pag. 102 (Tillæg B. 1913—14, Sp. 2995) gengivne, hvortil henvises. Til Slutningen er dog føjet:

„I hvert Tilfælde skal man foreslaa, at der for de nye Retskredse søges oprettet Bitingsteder i Odense By, saaledes at den Befolkning, der hidtil har søgt til Odense i retslige Anliggender, ikke henvises til andre Byer, eller at i alt Fald den Del af bemeldte Befolkning, som bor nærmere Odense end henholdsvis Bogense og Kerteminde, fremdeles kan bevare Tingsted i Odense.“

„For saa vidt de af Byraadet udtalte Ønsker ikke for Tiden skulde kunne imødekommes, og for saa vidt yderligere Lovbestemmelser i denne Henseende til Supplerings eller Ændring af den eventuelle Retsplejelovs Bestemmelser ej heller skulde være gennemførlige, vil man med Henhold til Bestemmelsen i Retsplejelovforslagets § 12, sidste Punktum, om, at Forandring i Underretskredsens Omraade kan ske ved kongelig Anordning, forbeholde sig senere at fremkomme med Forslag sigtende til, at de i Odense Bys Omegn liggende og til Byens naturlige Opland hørende Landsogne henlægges til Byens eller Odense Herreds Jurisdiktioner.“

P. B. V.

Bloch.

S.

Korsør, Skelskør.

Til Landstingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Efter at vi undertegnede paa Korsør Byraads Vegne havde fremsat Anmodning om, at Udvalget vilde gøre sit til, at Korsør kan blive Hovedtingsted i den nye Retskreds, bestaaende af Korsør Købstad og Landjurisdiktion, Skelskør Købstad med Vester Flakkebjerg Herred og Holsteinborg Birk, i hvilken Henseende vi tillod os at pege paa,

at nuværende Korsør Jurisdiktion efter Folketællingen 1911 har ca. 12,000 Indbyggere — Korsør Købstad alene ca. 8,100 —, medens Skelskør By og Vester Flakkebjerg Herred kun har ca. 9,100 Indbyggere — Skelskør Købstad alene kun ca. 2,600 — og Holsteinborg Birk kun 6,600, saa at Korsør er langt den største Købstad, og Korsør Jurisdiktion betydeligt større end hver af de to andre Jurisdiktioner,

at Vej- og Jernbaneforbindelser til Skelskør er vanskelige, medens Korsør ligger paa Hovedruten,

at de judicielle Forretningers Antal og Betydning er langt større i Korsør Jurisdiktion end i nogen af de andre Jurisdiktioner, saa at det endog er sandsynligt, at Statskassen vil kunne spare Penge ved at lægge Hovedtingstedet dér, hvor Forretningerne er flest, og navnlig

at den store og dybe Havn ved Korsør bevirker, at der i Korsør er en Række Søretssager — Udmeldelser og Søforklaringer —, hvis hurtige Afgørelse er af overordentlig stor Betydning for Handel og Omsætning ogsaa i Riget udenfor Korsør,

har Byraadet fra Borgmesteren i Skelskør modtaget den vedlagte Henvendelse til Regering og Rigsdag af 21. April 1914, hvis Eksistens Korsør Byraad ikke tidligere har kendt. Byraadet vilde nemlig i saa Fald have sluttet sig til Henvendelsen, og til denne skal Byraadet nu tillade sig at føje følgende:

Under de sidste to Behandlinger af Lovforslaget vedrørende Rettens Pleje er Dommerkredsenes Antal foreslaaet forøget fra 82 til 99, og det er tilstræbt, at Købstæderne kan bevares som Hovedtingsteder, saa at, som Forslaget nu foreligger, saavidt Byraadet ved, kun følgende Byer ikke vil faa noget Hovedtingsted, nemlig Frederiksværk, Rødby, Nysted, Hasle, Svaneke, Skagen og — Korsør. Og vi tillader os dog at formene, at Korsør baade paa Grund af sin Størrelse og paa Grund af sin Havn og den derved bevirkede store Trafik ikke bør stilles i Klasse med de nævnte Smaabyer.

Endvidere tillader vi os at gøre opmærksom paa, at der af de foreslaaede Retskredse kun vil være 2, der bestaar af 2 Købstad- og 1 Landjurisdiktion, nemlig Frederikshavns Retskreds, bestaaende af Frederikshavn, Skagen og Læsø, og Skelskør Retskreds med Korsør og Holsteinborg Birk, og at de samme Grunde, som har ført til andetsteds kun at slaas een Købstadjurisdiktion sammen med Landjurisdiktion, ogsaa gælder for Korsør—Skelskør Retskreds, ligesom de Grunde, der taler for at lægge Hovedtingstedet i Frederikshavn, ogsaa taler for at lægge Hovedtingstedet i Korsør, hvis den foreslaaede Retskreds skal forblive uforandret.

Endelig tillader Byraadet sig at gøre opmærksom paa, at Korsør Jurisdiktion, hvis den bliver en selvstændig Retskreds, dog vil faa over 12,000 Indbyggere og blive større end f. Eks. Hørsholm Birk, der kun har 10,932.

Byraadet tillader sig derfor i al Ærbødighed at anmode om, at Udvalget vilde virke hen til, at Korsør Købstad med tilhørende Landjurisdiktion maa blive en særlig Retskreds, hvis Hovedtingstedet i den nu foreslaaede Kreds ikke lægges i Korsør.

P. B. V.

Nanke.

Kjærgaard.

Adam Jensen.

Underbilag.

Andragende fra *Skelskør Byraad og Sogneraadene i Vester Flakkebjerg Herred* om, at Skelskør Købstad med Vester Flakkebjerg Herred og Holsteinborg Birk — under Forudsætning af, at Hovedtingstedet og Dommerens Hovedkontor i den foreslaaede nye Retskreds skal være i Korsør — maa komme til at udgøre en selvstændig Retskreds (se Landstingsudvalgets Betænkning af 29. Maj 1914 pag. 99 [Tillæg B. 1913—14 Sp. 2889]).

9,

Holsteinborg Birk.

Blandt de nye Retskredse, som agtes oprettede, er utvivlsomt den, der vil komme til at omfatte det egentlige Sydvestsjælland med Købstæderne Korsør og Skelskør og med en Kyststrækning lige fra førstnævnte By til Karrebæk Sogn, en af de uheldigste baade med Hensyn til Form og Jerubaneforbindelse.

Men særlig vil den sydøstlige Del af Retskredsen, nemlig det nuværende Holsteinborg Birk, komme til at lide under disse Forhold, idet Befolkningen i de paagældende Sogne, som er vant til at have baade Rets- og Politikontoret i sin Midte, for Fremtiden vil blive henvist henholdsvis til det fraliggende Skelskør og det dobbelt saa fjernt liggende Korsør.

Undertegnede Sogneraadformand for Ørslev-Bjerge, Høve, Hyllested, Horslev-Tingjellinge, Kvistemark-Fuirendal, Holsteinborg-Venslev og Marvede Kommuner tillader sig derfor som Repræsentanter for den paagældende Befolknings Ønsker at henvende sig til den høje Regering og Rigsdag at overveje endnu en Gang, om det ikke vilde være muligt og fuldt ud forsvarligt at opretholde Holsteinborg Birk som en lille selvstændig Retskreds — — — — —

Imødekommes dette Ønske ikke, maa vi gaa ud fra, at der paa anden Maade vil blive taget Hensyn til Befolkningens Tarv — — — — —
Ligesom det jo sikkert vil vise sig nødvendigt at ansætte en Politiasistent eller anden Politimyndighed i Nærheden af Rude Ting og Arresthus, saaledes maa vi ogsaa ansøge

om, at der, dersom Holsteinborg Birk ophæves, i Stedet herfor maa blive oprettet et Bitingsted i Sterrede, ligesom vi ogsaa indtrængende maa anmode om, at Panteregistrene eller i alt Fald en Afskrift af disse maa forblive ved Bitingstedet, samt at der ansættes en Fuldmægtig ved dette med fast Bopæl i Sterrede for at varetage Birke-dommerens hidtidige Virksomhed som Retsskriver, Skifteforvalter, Stempelpapirforhandler m. m., for at Befolkningen ikke med Hensyn til her henhørende Anliggender, saasom Indlevering af Tinglæsningsdokumenter, Stempling af Dokumenter, Anmeldelse af Dødsfald, Udfærdigelse af Næringsbeviser, Ind- og Udbetaling af Alimentationsbidrag og Renter og Kapitaler af umyndiges og under Værgemaal værende Midler samt lignende, skal være nødsaget til at tilbagelægge den lange Vej til Skelskør, til Fods, til Vogns eller pr. Cykle — — — — —

Hensynet til de her nævnte Forhold vil ikke kunne fyldestgøres i Forbindelse med ugentlige Retsdage, men kun ved fast Ansættelse af en Retsbetjent.

I Februar 1916.

Underskrifter.

10.

Herredskontor i Vejen.

Til Landstingets Udvalg angaaende Retsreformen.

Folketingets Vedtagelse med Hensyn til Inddelingen af Retskredsene i Ribe Amt gaar ud paa at opretholde de bestaaende Retssteder, saaledes at der vedbliver at være Retssteder i Ribe, Esbjerg, Varde og Kolding samt Holsted.

Imidlertid formener vi, at for den østligste Del af Ribe Amt, nemlig Malt Herred og en stor Del af Andst og Slaugs Herred, vil Vejen være meget mere centralt beliggende, særlig nu, naar Privatbanen fra Vejen mod Nord over Grindsted bliver aabnet for Driften, medens derimod Holsted ligger for vestlig i Retskredsen.

Den Tanke, at forlægge Retsstedet for den østligste Del af Amtet til Vejen, har ogsaa tidligere været fremsat af Hr. Kammerherre, Stiftamtmand Stemann i Ribe

Vejen Sogneraad, den 14. Marts 1916.

L. D. Pedersen,
Formand.

**Henvendelse fra Aarhus Amtsråd, Hads Herreds Landboforening, Odder Sogneraad
og Astrup-Tulstrup-Hvilsted Sogneraad.**

II.

Til Landstingets Udvalg for Retsreformen.

I April Maaned 1914 vedtog Aarhus Amtsråd enstemmigt i Anledning af en Forespørgsel fra Justitsministeriet at udtale Ønsket om, at de 2 sydligste Kommuner i Ning Herred: Astrup-Tulstrup-Hvilsted og Beder-Malling Sogne, henlagdes under Retskredsen i Odder. I den derpaa følgende Maj Maaned henvendte Odder Sogneraad sig ved et Udvalg i Justitsministeriet for at give dette Ønske sin Tilslutning og motiverede bl. a. denne ved, at det vilde være en Lettelse for Befolkningen derved at faa den korteste Afstand til Retskredsens Sæde, idet der er meget længere til Aarhus end til Odder, og en stor Bekvemmelighed at kunne ordne sine juridiske Sager der, hvor man har sin Omsætning.

Af Beliggenheden følger, at den paagældende Befolkning har saa at sige dagligt Ærinde i Odder; her findes:

deres Andelssvineslagteri — — — —,
dens Andels-Korn- og Foderstofforretning,
Hads Herreds Landboforening med — — — —,
Underafdelinger for Hesteavl-, Kontrol-, Planteavl- og Regnskabsforeninger,
en Sparekasse — — — — og
to Banker — — — —,
Realskole — — — — og
Postkontor — — — — samt
Elektrisk Fælles-Kraftstation — — — —.

Alt dette, saavel som at Aarhus Amts 1ste Valgkreds, der hidtil har haft Valgsted i Odder, omfatter 2 Sogne, der ligger endnu nordligere end foran omhandlede 5 Sogne, beviser, at Odder By i det hele har saa central en Beliggenhed, som i ansøgte Øjemed kan ønskes.

At Hads Herreds Retskreds i dens nu foreslaede Omfang kun har 14,000 Indvaanere, medens den ansøgte Udvidelse forøger dette Tal med 4,000, hvorved Hasle m. fl. og Ning Herreds Retskreds formindskes tilsvarende fra 32,000 til 28,000 Indvaanere, er man ligeledes saa fri at paaberaabe sig til Støtte for Sagen.